Gyimóthy Gábor (Zollikerberg/CH):

Nyelvleckéztetés, motók. Megjegyzés a motókhoz

A motót egy t-vel ejtem
és ezért úgy írom is.
Szerintem az írásmódja
így lenne jó, s nem hamis.

Egy t-vel írom, mert hiszen
a mottort sem így írjuk.
Rokon szavak s a *mozgatni*
igéből jön fajtájuk.

Csakhát idegen szegényke,
innen van a zűrzavar,
mert kettős t-t kettőzötten
ejtené ki a magyar.

Pedig rövid t a helyes,
úgy ejti ki idegen.
Ezért merészeltem meg, hogy
az egyik t-t kivegyem.

Egész más az Ottó név, mert
azt mi ejtjük helyesen.
Az az *octó*-ból számazik.
(Tudjuk ezt, nem kevesen.)

De megsúgom, a németben
Ottó t-je is rövid.
(Hogy idegen nyelv észszerű,
azt, barátom, sose hidd...!)

Vagy a kiejtési szabály
ott a felsőbbrendű úr,
s a logika, mint a malac,
csak a gyökerek közt túr...?

Erről van szó, megérkeztünk,
ez a vesszőparipám:
két kiejtésmód egy szóban
nem férhet meg sehogy ám!

Nálunk is a kiejtési
szabály legyen a fő úr,
az idegen, kettős betű,
sok-sok szóban szemet szúr!

Fölbátorítok mindenkit,
ki hasonló szót talál,
okos, ha „másodbetűket”
lelkesülten kigyomlál!

Zollikerberg, 2024 III. 14.

(1)
Határozd el, hogy magyarul
mondod-e a szót,
vagy az angol jobban tetszik,
esetleg a skót ?

(2)
Néhány gúnyversikét írtam megint mára.
Kinek ingecskéje, vegye csak magára !

(3)
Szívleld, amit mondok és ne vedd rossz néven:
ha pocsékul beszélsz, Téged ér a szégyen.

(4)
Évszázadokon át a magyar nyelv fénylett.
Ma e nyelv ellen a merénylet erény lett !

(5)
A magyar nyelvromlás **hatványozott** máris.
Nem érted magyarul ? **Exponenciális** !!

(6)
Tudományos szöveg félig lefordítva,
szabatos nyelvünknek mélyre ásott sírja ...

(7)
Förtelmes dolgokat
a mai nyelv okád ...
Arany-verset nem ért
majd meg az unokád !

(8)
Idegen szavaktól csillog a süveged ?
Nélkülük érthetőbb lenne a szöveged !

(9)
Vettél latin szókat – itt-ott egy görögöt ..
Nyelvromlás ördöge markába röhögött ...

(10)
Magyarul akartam szólni,
egy kis csacsi valék,
mert ami ma divatbajött,
az merő zagyvalék ...

(11)
Idegen szavakkal Te vagy a „menő” ?
Fejed lágya talán egyszer majd benő ...

(12)
Idegenszó áradatot
a nyelvbéna agya ráz.
A magyar szó érthetöbb s így
önmagában magyaráz.

(13)
Divatos lesz, azaz **trendis**
a szép magyar szóbőség.
Ha túl sok magyar szót használsz,
elragad a **„trendőrség”**!

(14)
Magyarul akarsz beszélni ?
Engem nem hagy hidegen,
ha már sajnos nem tudod, hogy
melyik szó az idegen ...

(15)
Tanulj szépen meg angolul.
Arra legyél büszke.
De magyarban az angol szó
gennyet keltő tüske !

(16)
Ha idegen szókat használsz,
a kételyem nem túl nagy:
nem tanultál meg magyarul,
vagánykodsz, vagy bárgyú vagy !

(17)
Nemzetköziségre törünk !
Törnénk ... (legalább).
De a nyelvünk nem lesz azzá
attól, hogy **zagyvább** !

(18)
Én vagyok a szép, magyar nyelv
alázatos szolgája.
Ne legyél a nyelvrombolás
gyalázatos szolgája !

Fölösleges idegen szó
a nyelvromlást szolgálja,
s majd' mindegyik fölösleges !
– szólt a halász Olgája.[166]

(19)
Ha magyarul beszélsz, vagy írsz
– ne haragudj, engem zavar –
hogyha olyan szót is használsz,
amely sohasem volt magyar.

(20)
Tanulj nyelvet jól és sokat,
de ha beszélsz anyanyelvet,
ne használj idegen szókat.
Tűzd ki célul ezt az elvet !

(21)
Változik a nyelv ! Azt mondod ?
Igazad van persze,
de **magától** rossz irányhoz
nem lenne ám mersze ...

(22)
Anyanyelved Téged ápol,
dédelget és éltet, sőt:
Hogy más nyelvet is tanulhass,
alapot ad és erőt.

Csakhogy kölcsönös a játék,
felelősséged megnőtt:
nyelvpusztulás viharában
kell, hogy ápold s védjed őt !

(23)
Lustaságból beszélsz rosszul ?
Elpuhít a kényelem.
Kalodába záratnálak
(ami durva kény-elem !).

[166] A *halász Olgáját* Karinthy Frigyestől loptam.

(24)
Nyelvet nem elég ápolni,
hűen őrizni is kell !
Mert az alattomos hullám
ápolt gyermeket is nyel ...

(25)
Idegen szót használ gyakran ?
(Elég nagy ám a szókincs !)
E szokásnak nincs értelme !
S aki teszi, annak sincs ...

(26)
Közvetítő közegeink félmagyarul pofáznak.
Magyar szavak idegenszók zivatarában áznak ...

(27)
Ha megszólalsz, szépen beszélj,
ne úgy, mint mondjuk egy teve,
amely állat szó és szó közt
különbséget sosem teve.
Tudatosan válaszd ketté,
mi idegen, mi a magyar.
Idegenszó a magyarban:
mintha tevén lenne agyar ...!

(28)
Tudatosan beszélj mindig
és járd a világot.
Így – ha nem vagy hülyegyerek –
nem szólsz marhaságot.

(29)
Biztos nem vagy hülyegyerek
– bárhogyis becéznek. –
Ha kínzod az anyanyelved,
mégis annak nézlek !

(30)
Félig lefordított cikkek
ezrei kószálnak.
Mintha félig emészthetőt
adnál a jószágnak.

(31)
Tudatosan bészélj és a
nyelvezeted ápolt !
Vagy az elmegyógyintézet-
ben vagy éppen ápolt ?

Ne haragudj, de az ember
ilyet föltételez
annál, aki egy szép nyelvet
zsigerel és belez ...

(32)
Nyelvújítók, nyelvápolók,
nyelvőrzők és sok tanár
védte azt a nyelvet, melyet
tönkreteszel Te szamár !

(33)
Átveszel egy idegen szót
s azt hiszed, az jó.
Mit szóljon az összes többi,
még át nem vett szó ?

Tanulj meg hát idegenül,
hisz megteheted,
ha a saját anyanyelved
közönbös neked !

Az a baj, hogy azt sem tudod
mi az idegen !
Nyelvápolók agyán táncolsz,
s minden idegen !

(34)
A sok idegen szó-ó-ó-ó-ó
nyelvet bévül kirág !
(„*És nemzetközivé-é-é-é lesz*
holnapra a világ ...”)

(35)
Beépített jövevényszók
nyüzsögnek a nyelvben.
Átvenni továbbiakat
nem lehet bűn – elvben.
Igen, de ha kirekesztett
magyar szó az ára,
zagyvaságot idéz elő
s a magyar nyelv kára !

(36)
Fölösleges idegenszók
használata azzá fajul,
hogy észre se veszed s hipp-hopp
nem gondolkodsz már magyarul !

(37)
Bohócot csinálsz magadból,
ne majmold a divatot.
Nyelvünk silányítására
ne Te legyél hivatott !

(38)
Idegenszó számtalan van,
nincs nélkülük élet !
Ott van a baj, ha velük a
magyart **kicseréled** !

(39)
Nyelvkeverék a francia,
ugyanúgy a német.
Az angol már úgy született,
róla nem beszélek.

Maradjon meg a mi nyelvünk
tisztának, magyarnak,
ne törődjünk vele, mások
mi mindent kavarnak ...

(40)
Nemzetköziesíteni
nem lehet a nyelvet !
Ha idegen szókkal tömöd,
csak zűrzavart kelthet !

(41)
Fölösleges használatban
sok idegen szó,
bepiszkítja a nyelvünket,
semmiképp sem jó !
Ámde azért ne tisztítsuk
a nyelvünket agyon,
dobjuk ki, mi fölösleges,
de azt aztán nagyon !

(42)
Tanulj meg latinul !
Hasznát fogod látni.
De ne hagyd a magyart
fél-latinná válni !

(43)
Hogyha elvetődsz külföldre,
tanuld meg a nyelvet,
de ne úgy, hogy közben lassan
a magyart felejted !

(44)
Idegen szó a magyarban
nyelvet rontó gáncs.
Észrevétlenül ragad rád:
tapadó bogáncs ...

(45)
A nyelvromlás komoly járvány,
olyan, mint a pestis.
Megsínyli az egész ország
s Buda is meg Pest is ...

(46)
Úgy ragad a rossz nyelvezet,
mint a kódustetű
és kipusztul a magyar szó
és a magyar betű ...

(47)
Trágárodik a nyelvezet
és ez nem megy lassan.
Ápolt nyelv helyett sok szájból
csúnya dolog fossan !

(48)
Ronda módon elterjedt a
rövidítés-kór.
Van, aki az írt szövegbe
rengeteget szór.

De legalább ott állna az
írás elején,
hogy mely szavak rejlenek a
nagybötűk helyén ...

(49)
Már nem beszélsz tudatosan;
mondasz hülyeséget !
És ott tartasz, hogy emiatt
a szégyen se éget ...

(50)
Erőszakos nyelvújítás
ritkán vezet jóra,
ámde vigyázz mindenegyes
már meglévő szóra !

(51)
Idegen szók átvétele
sosem fog elmúlni,
de a régi, magyar szókat
ne hagyd kipusztulni

(52)
Idegenszó-átvétellel
lesz a nyelvből **koktél**.
Ennek bekövetkeztéig
nem múlik el sok tél,
ha a nyelvőrzés ügyére
Te csak nagyot köptél ...

(53)
Gyárts új szavakat, mert lehet,
ám, ha teszed, csak ügyesen !
És ne alkoss hülyeséget,
mint például: **mindösszesen** ...

(54)
Politikus – jónéhány –
idegen szavakat hány,
hogy úgy tűnjék (ő hisz benne !),
kegyetlenül művelt lenne ...

(55)
Egészen magyarul beszélsz,
vagy csak félig ? Döntsd el ! Jó ?
Figyeld meg, hogy amit mondasz
idegen, vagy magyar szó !

(56)
Újmagyar szövegben gyakran
olyan szókra meredek,
melyektől az egész írás
számomra túl *meredek*.

Politikus-szószátyárlat,
áltudományos szöveg,
vagy akár egy filmbírálat
értelmét ki mondja meg ?

Egy csárdában s egy időben
ritkán fér meg több dudás ...
Mért kell *újmagyar* szöveghez
sok idegen-nyelvtudás ?

Jobb lenne a fogalmazvány
elején eldönteni,
hogy azt csak magyarul fogjuk
értelemmel tölteni ...

(57)
Ahelyett, hogy ritkítanánk
az idegen szavakat,
újakat veszünk át **bambán**
s **dédelgetjük** azokat ...

(58)
Trágárkodni marhakönnyű,
e szavakból nagy a lista,
ámde, aki meg is teszi,
nyelvileg nem szobatiszta !

(59)
Idegenszók áradatát
ontja magából a balga
s eszébe se jut, hogy ezért
önmegalázatos szolga !

(60)
Idegenszó a magyarban
terjed, mint a dudva !
S terjesztője még büszke is –
magyartalankodva ...

(61)
Tégy a magyar szóra, s ezzel
értékeld föl a jelent !
Nem mindenki tudja, hogy az
idegen szó mit jelent.

(62)
Idegenszó-szátyárságnak
több szomorú oka van:
aki űzi hencegő tán,
vagy kioktathatatlan.

(63)
Szókat vesz át, lerövidít,
divat-szócsépléssel él ...
Magyarul a mai ember
már csak elvétve beszél !

(64)
Politika béklyóiban
mai, magyar nyelvész
valótlanságokat állít
s az igazság elvész !

„*A nyelv a belé nem valót*
majdan majd kidobja.”
Ettől úgy kell röhögnöm,
a hasamat más fogja...!

(65)
Keress össze a nyelvekből
csupa rövid szót,
helyettesítsd a magyarba,
s a nyelvünk meghótt !

(66)
Ha egy szó a magyar nyelvben
visszatetszőn idegen,
– bárhogy nézem – az Téged sem
hagyhat folyton hidegen !

(67)
Idegenszó – kérdem vadul –
szádra vajon miért tolul ?
Élesre áll minden agyar !
Tán nem tudod mi a magyar ?!

(68)
Mért nyúlsz idegen szavakhoz,
gondolod, hogy az a *menő* ?
Hiába reménykedünk, hogy
majd a fejed lágya benő ?

(69)
Idegen szó a nyelvünkben
– ha beköltözött –
olyan, mint a tengeri sün
kolibrik között.

(70)
A magyarban az a jó, hogy
minden szava érthető !
Ezért észszerű használni,
ez a tény nem meglepő.

Könnyen meghökken az ember
– ez szerintem nem vitás –
ha egyszercsak ilyen szót lát,
mint: **szubszidiaritás...!**

Kontextualizáció-hoz
mit szólnál hát, kisöcsém ?!
Jól meglenne idegenszók-
nak lakatlan szigetén...

Ha barátod minden növény,
attól lesz szép a kiskert.
Mire jó, ha szövegedben
nem mindegyik szó ismert ?!?!

(71)
A birka csak bégetve szól,
merthát az a nyelve.
Használj idegen szavakat,
s nyelved le van nyelve...

(72)
Magyar nyelvet hanyagoló,
te nem is vagy csupán hanyag:
ténykedésed egyenesen
hazaárulási anyag !

(73)
Ki hanyagul nyelvet rongál,
– kimondom én: nagy bunkó !
Ha tudatosan csinálja,
akkor hazaáruló !

(74)
Fejezd ki magad magyarul
akkor, ha magyarul beszélsz !
Nem jó, ha erről az elvről
idegen szavakkal letérsz.

(75)
Nyelvet sose toldozz-foldozz,
ragaszkodj a magyar szóhoz !

(76)
Az ember az idegenbe
sokmindenért elmehet.
Hazaszeretet alapja
viszont, a nyelv-szeretet !

(77)
Népünket az anyanyelvünk
kovácsolja össze.
Rá (erre a tényállásra)
néha vajon jössz-e ?!

Ha a nyelvbe az idegen
új divatot ácsol,
az a nyelv, valódi népet
többé nem kovácsol...

(78)
Mondd magyarul, amit mondasz,
mert különben nyelvet rontasz.

(79)
Magyarázd meg nekem hamar,
ha valaki szólni akar
és aztán magyarul beszél,
vajon mi értelmet takar,
ha nem minden szava magyar ?

(80)
Azonnal átvesszük, hogyha
jön egy új idegen szó,
és eszünkbe se jut, hogy az
magyarul is mondható !

Sőt, már az se jut eszünkbe,
hogy eszünkbe jusson az,
hogy erre gondolni, vagy nem,
nem egészen ugyanaz...

Szajkózásunk elképesztő
és a kék egekig ér.
Minden szajkó térden állva
könyörög a receptér' !

(81)
Hogyha **szándékosan** használsz
sok idegen szót,
olyan mintha termőföldre
hordanád a sót.

Az ott akkor nagyon gonosz
talajrongálás.
Az idegen szó pedig meg
hazaárulás !

(82)
Ha szöveget fordítasz,
te csak félig fordítod?
Ilyen, ha az ordítást
te suttogva ordítod...

Nem magyar az, amit írsz,
Hisz idegen szavak
úgy nyüzsögnek benne, hogy
egymásbabotlanak...!

(83)
Örülök, hogy te megérted
az idegen szavakat,
ám azok nem azért vannak,
hogy használd is azokat.

Azért vannak, mert van aki
belerondít nyelvünkbe,
a tudatos magyar szóra
a lélek rá nem vitte.

Az is lehet, hogy csak lusta
szavak után kutatni,
szép nyelvünk megőrzésére
csak egy kicsit is adni.

Lehet, hogy a magyar nyelvet
butaságból zagyvítja,
s ezt előkelőnek hiszi...
Ilyen ember sem ritka!

(84)
Őrizd meg a méltóságod!
Ne alázd meg magadat!
Ha van magyar szó, ne használj
vadidegen szavakat!

(85)
Idegenszó mögé bújtál,
mint annyiszor, megint.
Versikém e szokásodért
szid, korhol és megint.

Mögébújnod nevetséges,
téged el nem takar!
Magyarul mondja az **ember,**
mit mondani akar!

(86)
Hosszú, magyar szövegedben
rengeteg az idegen.
Esetemben, ha olvasom,
táncol minden idegen!

Egy-egy idegen szó rövid,
de nézd meg az összeset!
Aki ezt eddig megtette,
annak álla leesett!

Számold meg a betűket is
és a szótagokat is,
s aztán gondolkozz el azon,
Idegen szó? – Minek is...?! –

Magyar szótól összegében
lesz rövidebb a szöveg.
Jó tudnod, ha rövidségre
áhítoznál, kisöreg,

(87)
Van elég szó szókincsünkben,
s aki benne keres,
rájön, hogy az idegen szó,
gyakran fölösleges!

(88)
Elárulok neked most egy
ménkű nagy igazságot:
nem az idegen szó hibás
abban, hogyha használod!

A szövegben előforduló hibáimért hálásan fogadom a nyelvleckéztetést.

Számold meg a betűket és
számold meg a szótagokat,
s aztán gondolkozz el azon,
idegen szót mily ok mondat?!
*
Írd magyarul szépen körül,
hogy mindenki lássa.
Ne félj, nem tart olyan soká,
hogy kihűl a kása...
*
Soká tiltakoztam, de hát
be kell látnom mára:
az emberi hülyeségnek
tényleg nincs határa!